

Jaskan huutokauppa

Maurits Kouhia

Jaskan huutokauppa

Maurits Kouhia

© 2011 Maurits Kouhia

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Taitto: Maurits Kouhia

Kansi: Maurits Kouhia

ISBN 978-952-498-648-9

Sisältö

Huutokauppahuoneisto	7
Jaska, Anne ja Ripa	13
Vakituisia asiakkaita	21
Sopiva hinta	25
Anne pyytää apua	31
Varkaita	39
Suhdetöitä	49
Lomailua	59
Suku- ja muita tutkimuksia	69
Moralisointia	75
Pitäisikö mennä kihloihin?	77
Elämä jatkuu	81
Jaska saa toimeksiannon	87
Lappiin	93
Ilmassa on ystävyyttä	97
Keikkaa pukkaa	101
Takaisin Raunilaan	105
Arvohuutokauppa	111
Häähommia	115
Asunnonhakua	119
Jaska raottaa menneisyyttä	127
Odottamaton vieras	131
Raija ja Kalle	139
Matkailu avartaa	143
Pesä tyhjäksi	153
Jaska pitää synttärit	157
Jaska käy vieraissa	165
Hällström tarkkailussa	173
Jouluvieraita	175
Muranon ja Bohemian lasi	183
Vyyhti purkautuu	187
Loppu hyvin, kaikki hyvin	191
Jaska on hyvin vihainen	197

Huutokauppahuoneisto

Talo seisoo Viestittäjäkadun päässä, ei ihan kaupungin keskustassa muttei laidallakaan. Se on tiilinen yksikerroksinen rakennus, suurilla näyteikkunoilla, rakennettu alunalkuaan kauppapaikaksi.

Jaskan huutokaupassa on suuri sali, pienempi sivuhuone, pieni keittiö ja muutama varastohuone, toimisto on salin nurkassa kaateederin päässä.

Toimistopöydän edessä on tuoleja asiakkaille ja huutokaupan aikana niissä istuvat vääräleukaiset persaukiset, joilla ei ole aikomustakaan ostaa mitään, mutta häiritsevät välillä huutokaupan pitoa turhan kovaäänisellä keskustelullaan, mistä sihteeri Anne saa hepulin, kun ei kuule Jaskan kiinnilyömää hintaa.

Penkkirivit valloittavat puolet salista, eturivien penkit ovat enimäkseen merkattu ”varattu” tekstillä, eikä niille passaa vieraan tuppautua.

Jäljelle jäävä alue on täynnä kauppatavaraa, huonekaluja, astiastoja, katossa roikkuvia lamppuja, sivuseinä taulujen peitossa.

Kauppahuone on auki kaikkina arkipäivinä, mutta varsinainen huutokauppa on vain keskiviikkoiltaisina, mikäli myytävää tavaraa on onnistuttu keräämään riittävästi.

Näin ei aina ollut, muun muassa joulun jälkeinen aika, tammi-kuu, on tavallisesti aika hiljaista.

– Ne on tuhlanut kaikki rahansa joululahjoihin, kuten Ripa hap-pamasti totesi.

Kesällä kauppa käy vilkkaammin, väki tulee paikalle kauempaa-kin, onhan Jaskan huutokauppa yleisesti tunnettua ja tunnustettua viihdettä.

Kaupattava tavara kerätään jokseenkin suurelta alueelta, kilpailuvia saalistajia riittää yllin kyllin alkaen kirpputorin pitäjistä ja keikkamiehistä aina osto ja myynti- ja antiikkiliikkeiden omistajiin asti.

Toisaalta osa näistä on myös erinomaisia asiakkaita, he haalivat tavaraa myydäkseen sitä sitten hyvällä katteella edelleen.

Ostotoiminta muistuttaa romu- ja hevoskauppiaan hommia siinä suhteessa, että rahat pitää olla valmiina taskussa, ostotapahtuma tehdään paikan päällä, muuten joku toinen voi vetää välistä.

Jaska tuntee vakkareista suuren osan nimeltä ja käyttää sitä parhaansa mukaan hyväkseen.

Tuttua saattaa välillä yllyttää huutamaan ja jopa joskus lohkaista hänen kustannuksellaan pienen vitsin, kunhan varoo loukkaamasta ketään.

Ripa on ainoa kokoaikaisesti palkattu työntekijä. Jos tulee erityisen kiire, niin tuttuja kavereita saa helposti keikkahommiin. Jonkun täytyy olla aina paikalla, koska kävijöitä on yleensä tasaisesti pitkin viikkoa ja aikamoinen siivu tuloksesta otetaan muualta kuin varsinaisesta huutokaupasta.

Tosin nämä ovat suurelta osin kahvillakävijöitä, eläkeläisiä, joilla on aikaa istuskella keskellä päivää suuta soittamassa.

Jaska hyväksyy tämän kuitenkin mielellään, sillä lailla pysyi asioiden tasalla ja saattoipa siinä joskus pieni hyödyllinen vinkkikin tulla kuulluksi.

Jaska ja Ripa olivat lisäksi molemmat sen verran sosiaalisia ihmisiä, etteivät ollenkaan panneet pahakseen pitempiäkään juttutuokioita asiakkaiden kanssa silloin kun ei muita töitä ollut.

HUUTOKAUPPA SÄÄNNÖT

- 1. TAVARAT MYYDÄÄN SIINÄ KUNNOSSA
KUIN NE MYYNTIHETKELLÄ OVAT**
- 2. VASTUU TAVARASTA SIIRTYY OSTAJALLE
HETI KIINNILYÖNNIN JÄLKEEN**
- 3. MYYJÄ PIDÄTTÄÄ OIKEUDEN HYVÄKSYÄ
TAI HYLÄTÄ TEHDYT TARJOUKSET**
- 4. MAKSU ON KÄTEISMAKSU
PIENIN HUUTO ON 5 €**
- 5. TULIPALON SATTUESSA MYYJÄ EI VASTAA
MYyntiin JÄTETYISTÄ TAVAROISTA**
- 6. ALKOHOLINKÄYTTÖ JA KAIKENLAINEN
HÄIRIÖNTEKO ON KIELLETTY**
- 7. TUPAKANPOLTTO ON KIELLETTY**
- 8. MYyntIPALKKIO ON 25 % MYynti-
HINNASTA + ARVONLISÄVERO**
- 9. PIENIN MYyntIPALKKIO ON 5 €**

Viisi viimeistä riviä Jaska jätti sanomatta, mutta iso taulu hänen takanaan kertoi ne lukutaitoisille.

Hinnat olivat muuttuneet aikojen kuluessa – ne olivat teipillä korjatut.

Asiakkaita oli vajaa salillinen, edes sivusiiven vitsiniekat eivät olleet vaivautuneet mukaan. Ulkona oli lähes 20 asteen pakkanen, mikä varmasti vaikutti asiaan.

- Arabian maitokannu, pieni halkeama, mitä tarjotaan?
- Viisi euroa tarjottu. Tämä kupru on niin pieni, että sen voi paikata vaikka purukumilla.

Takapenkin ukkokööri hörähteli vitsille, vaikka luultavasti olivat kuulleet sen kymmeniä kertoja.

Eturivin mummot eivät ymmärtäneet tällaista huumoria, Arabia oli sentään heille lähes pyhä aihe pöytäliinojen ja kirjailtujen tyynyjen kanssa.

Takapenkkiläisille pyhää olivat vain kalastusvälineet ja työkalut, niille löytyi aina ostaja.

Jaska oli selvästi turhautunut yleisökadosta ja korkeimmillaan 15 euroon nousevista huudoista.

Sen huomasi siitä, että kun sekalaisella tavaralla valmiiksi pakatut pahvilaatikot – jotka olisi kuulunut myydä yksitellen – eivät käyneet kaupaksi, niin hän niputti kaikki seitsemän huudettavaksi kerralla.

Eturivissä vakiopaikalla istuva Karlsson, kirpputorimyyjä, näki tilaisuutensa koittaneen ja huusi ne 45 eurolla omakseen, viisi euroa laatikko, minkä Jaska happamesti ääneen totesi ja löi sitten huudon kiinni.

Sihteeri Anne sähähti Jaskalle, kun tämä paukautti kymmenen euron huudon pöytään samaan aikaan kun joku takapenkistä huusi 15 euroa.

Jaska mulkaisi häntä synkästi ja viittoi Ripaa tuomaan lisää tavaraa pöydälle.

Tahti oli sen verran kovaa, että Anne sai tilaisuuden huomauttaa Jaskalle että vielä hiukan lisää vauhtia niin Ripa saa sydärin.

Siihen Ripa totesi, että antaa mennä vaan, joskushan tämä loppuu joka tapauksessa.

Hiki valui kuitenkin hänen otsaltaan niin näkyvästi, että Jaska oli pakotettu hölläämään tahtia.

Se ei ollut haitaksi huutokaupalle, koska ärtymyksestään huolimatta Jaska joutui kauppaamaan tavaraa vähän pidempään.

Anne oli yleensä paikalla ainoastaan huutokaupan ajan, mutta käyttäytyi välillä kuin olisi osakkaana.

Sen Jaska hänelle salli, oli vaikeata saada kirjuria ainoastaan yhdeksi illaksi viikossa, eikä se tosiseikka, että Anne oli aika sähköisen näköinen pakkaus, ollut mikään vähäinen etu.

Lisäksi kirjanpito ei ollut Jaskan lempipuuhiiden joukossa, päinvastoin.

Hän tykkäsi kiertää ympäri ja tavata uusia ihmisiä ja käydä kauppaa asiasta kuin asiasta.

Kuten monessa muussakin hommassa, niin tässäkin verkottuminen oli tärkeää, koska kilpailu oli kovaa.

Monta kertaa sopivaan aikaan saatu vihje oli kultaakin kalliimpi, koska ensiksi paikalle ehtivä teki yleensä kaupat.

Siksipä huutokaupan ovi oli aina virka-aikana auki ja kahvipannu kuumana, eikä pullaakaan yleensä puuttunut.

Paikallinen sanomalehti oli myös tärkeä yhteistyökumppani – koska tavaraa ei välttämättä riittänyt joka viikolle, niin piti lehdessä olla tiistaina ilmoitus niistä keskiviikoista, jolloin huutokauppa pidettiin.

Lehti oli sen pari kertaa unohtanut painaa, minkä jälkeen Jaska oli pitänyt asiasta sellaiset madonluvut, että vastaavaa ei enää tapahtunut.

Kovin montaa viikkoa ei voinut pitää taukoa, vähemmän uskolliset asiakkaat saattoivat unohtaa koko homman.

Luulisi kesäloma-ajan olevan hiljaista huutokaupparintamalla, mutta joskus kävi niin, että tavaraa oli tarjolla ja huutokauppaa pidettiin tauotta.

Kaupanteko ei ollut sellaista kullankaivuuta, että olisi voinut määrittää omat lomansa. Silloin kun kauppa kävi, niin sitä oli harjoitettava.

- Kannattaako tällaista pisnestä pitää, äksyili Jaska kun viimeinenkin paikalla notkuva asiakas oli poistunut kylmään talviyöhön.
- Mitähän muuta sinäkin sitten tekisit, joisit itsesi hengiltä tekemisen puutteessa, uskalsi Ripa heittää.
- Jos ei ruveta saamaan kunnon tavaraa pian, niin vaihtoehdot alkavat olla vähissä, totesi Jaska happamasti lyödessään kassalaatikon kiinni.
- Noin sinä sanot kaikille tytöille, heitti Ripa ja sulki hihittäen oven takanaan.

Tällainen käytös olisi tietysti ollut monella työpaikalla ennen kuulumatonta ja johtanut vähintäänkin puhutteluun, mutta Jaskan huutokaupassa se oli hyväksyttävää, koska kokopäiväinen yhdessä ahertaminen ja epäsäännölliset työajat eivät olisi toimineet millään tiukkapipoisella työskentelytavalla.

Tämä tosiasia ei ollut itsestäänselvyys Jaskalle, kun hän aikoinaan otti huutokaupan Tapsalta, joka oli pitänyt sitä suurin piirtein 25 vuotta ennen omistajan vaihdosta.

Jaska oli nimittäin entisessä elämässään tottunut siihen, että käsky on käsky ja sitä totellaan ja noudatetaan pilkulleen.

Näinhän ei aina tapahdu siviilielämässä - asioita voidaan tulkita erilailla ja väärin, etenkin jos käskytettävä tuntee tulleen loukatuksi tai jollain tavalla huonosti kohdelluksi.

Käytäntö on kuitenkin paras opettaja ja nopeaoppisena ja jokseenkin fiksuna ihmisenä Jaska oppi tosiasiat nopeasti, ei vähiten avulioiden kanssaihminen ansiosta.

Niinpä elämä Jaskan huutokaupassa sujui suuremmista ongelmista ja hyvässä hengessä.

Eikä mikään muu johtamistyyli olisikaan soveltunut yhden vakituisen ja yhden kirjurin kokoisessa firmassa, jossa jokainen joutui tekemään kaikkia töitä tilanteen mukaan.

Jaska, Anne ja Ripa

Kaupungilla kulki erilaisia mielipiteitä siitä, että mikä mies se tämä Jaska oikein oli.

Pari kolme vuotta sitten hän oli ilmestynyt silloiselle Tapsan huu-tokaupalle, autellut Tapsaa jonkun aikaa ja ostanut sitten puljun itselleen, päästäen Tapsan hyvin ansaitulle eläkkeelle.

Hänen iäkseen arveltiin yleisesti noin 50 vuotta.

Jaska oli kiusaksi asti korrekti, varsinkin naisia hän kohteli lähes vanhanaikaisella kohteliaisuudella, eikä turhan takia vinoillut miehillekään.

Kuitenkin hänessä oli sellaista jämäkkyyttä, että kukaan ei ereh-tynyt ylen määrin suuta soittamaan hänen kanssaan.

Jotkut viisaammat, kuten eläkkeellä oleva sotilasmestari Korsu, olivat varmoja, että miehellä olisi sotilastausta, mutta minkä maan armeijasta, sitä hän ei osannut päätellä.

– Ryhdistä sen näkee!

Pituus noin 185, ristiverinen, voimakas leuka, ei näkyvää vatsaa. Jaska pukeutui hyvin, useimmiten farkkuihin ja pikkutakkiin, jotka olivat tietysti sävy sävyyn.

Farkut olivat aina Leviksen 501:set, minkä nuorempi väki katsoi tietysti vanhanaikaiseksi, vanhemmat tuskin huomasivat lain-kaan.

Jaska oli kertonut, että Levikset olivat ensimmäiset farkut, jotka hän kesätyörahoilla osti. Ne olivat silloin saaneet niin hyvän vas-taanoton luokan tytöiltä, ettei Jaska koskaan ollut ajatellutkaan vaihtaa merkkiä.

Kauluspaidan alla oli usein valkoinen T-paita, minkä tavan Söder, joka oli ainakin omien juttujensa mukaan kulkenut laajalti maailmalla, sanoi tulevan Amerikasta.

Siellä kuulemma on usein sietämättömän kuuma ilma ulkona ja ilmastointilaitteet pitävät sisätilat kovasti viileinä, joten sisälle mennessä on hyvät mahdollisuudet vilustua, mitä alla oleva paita auttoi välttämään.

Jaskalla ei ollut sormusta, mikä tietysti kaupungin naimattomien vanhojenpiikojen mielestä oli varma merkki avioerosta, eihän tuollainen namupala ilman avioliittoa ollut millään tuohon ikään selvinnyt.

Kielitaitoakin miehellä oli ihan epäilyttävyyden tasalle, joku väitti kuulleensa hänen puhuneen venäjää erään paikalle eksyneen maahanmuuttajan kanssa.

Asiaa ei oltu kuitenkaan miltään luotettavalta taholta vahvistettu, joten se oli jäänyt epäilyn asteelle.

Sen sijaan ruotsia ja englantia hän oli todistettavasti kykenevä puhumaan sellaisella taidolla, että paikalla olleet eivät pystyneet arvioimaan, oliko se tyydyttävää vai peräti hyvää tasoa.

Juhliin Jaska yleensä pani jalkaan bootsit, jotka tietysti sopivat hyvin yhteen farkkujen kanssa. Eivätkä ne mitkä tahansa bootsit olleetkaan, hänen hyvä ystävänsä oli kuulemma tehnyt ne hänelle syntymäpäivälahjaksi.

Jaska asusteli kaupungin laidalla vuokralla leskirouva Ronttosen omistamassa omakotitalossa.

Herra Ronttonen oli vaurastunut automyyynnillä, jossa hommassa – kuten yleisesti tiedetään – edes rehelliset rikollisetkaan eivät pärjää.

Ronttonen oli kuitenkin pärjännyt niin hyvin, että oli rakennuttanut hulppean omakotitalon ja heittänyt sitten henkensä sydänkohtauksessa, jättäen lesken hoitelemaan tuoretta taloa.

Ronttosen liikekumppani jatkoi autokauppaa vaihtelevalla menestyksellä, josta syystä häntä ei pidetty ainakaan minään isona konnana.

Talossa oli erillinen huone ja keittokomero omalla sisäänkäynnillä, liekö Ronttonen havitellut siihen jotakin simpsakkaa opiskelijatyttöä vuokralle, mutta kun ei ollut enää valitsemassa, niin Jaska siihen asettui.

Pahat kielet epäilivät, että Ronttosen leski tarjoaisi muitakin etuja asumisen lisäksi, mutta siihen ei kukaan Jaskan tunteva voinut uskoa. Leski oli ensiksikin Jaskalle liian vanha ja toisekseen kuka tahansa kaupungin kypsistä vapaista naisista ja epäilemättä useampi ei niin vapaakaan olisi varmaan ollut ikionnellinen Jaskan mielenkiinnosta.

Ainoa, jota Jaska tässä kaupungissa varmuudella kepitti, oli huutokaupan mukana tullut ikivanha ruosteinen Ford-pakettiauto, jolla Ripan mukaan oli tunnearvoa ja joka hänen mukaansa oli myös merkittävä tekijä pisneksessä, koska tavaranyyjä sen nähtyään heltyi usein myötätunnosta laskemaan hintaa.

Siispä Jaska oli mysteeri ja sellaisena pysyi, koska ei suostunut menneisyyttään sen enempää valottamaan.

Se ei tarkoittanut sitä, että Jaska olisi ollut muuten vähäpuheinen tai tuppisuu, hän oli mitä mainioin seuramies kun sille päälle sattui, eikähän mikään mörkö olisi huutokaupanpidossa pärjännytään.

Kyllä siinä piti olla huumorintajuinen ja sanavalmis kun yritti myydä rätei ja lumpui eturivin tanttaparaatille ja puuvartisia talttoja takarivin ukkoköörille.

Kaupan mukana oli Tapsalta tullut aika liuta vakioasiakkaita, jotka olivat kärkkäitä sanomaan jos joku asia ei mennyt heidän mielestään oikein. Lisäksi kaikenlaiset uudistukset olivat epä-

lyttäviä ja vaativat hyvät perustelut näille tosiuskollisille, äkkiä sanottiin, että

– Poika, poika, me ollaan tässä istuttu niin paljon kauemmin kuin sinä, Jaska ...

Mutta huumorin avulla oli aina pärjätty, eikä näistä vanhoista-kaan kukaan luultavasti ruvennut vertaamaan Jaskaa Tapsaa huomommaksi huutokaupanpitäjäksi, Tapsa kun oli vanhemmiten tullut vähän kärtytisäksi ja pahana päivänä saattoi haukkua koko seurakunnan hornan tuuttiin.

– Jaaha, siellä on Kreeta-rouvalla viime kerralla ostettu kolttu päällä, kylläpä sopiikin hyvin ja tekee oikeutta sinun upealle dekolteellesi.

Tuollaisen lausuman jälkeen puolella rouvista oli seuraavalla kerralla jotain Jaskalta ostettua päällään ja meikit laitettu tavalistakin huolellisemmin.

Keino oli pomminvarma, mutta myös hirveä miinakenttä – kehua piti aina eri asiakasta, ja auta armias jos sekosit ja jätit jonkun väliin – tai vielä pahempaa, kehuivat saman leidin kahteen kertaan peräkkäin.

Toistaiseksi Jaska oli onnistunut hyvin ja säilyttänyt vakkarinsa. Toinen tärkeä ryhmä olivat kirpputorimyyjät – he ostivat tasaisesti täydennystä ja heidän nimensä oli muistettava ja kehuttava heidän ostoksiaan.

– Eihän täällä muita ostajia tarvitakaan, kun Rosenius ja Vilander kaksistaan huutavat pöydän tyhjäksi... Sellaista se on, ei tässä salissa ole persaukisia kuin pöydän tällä puolen ...

Yleisöllä on hauskaa ja kahvikassa kilisee – voisiko parempaa ajanvietettä ollakaan, ilmaista huumoria ja muijankin on pakko olla pari tuntia hiljaa.

Antiikkikauppiat olivat harvemmin paikalla itse huutokaupassa

Luulisi, että huutokaupan pito on yksitoikkoista hommaa, myydään hyväuskoisille ihmisille tavaraa jota he eivät tarvitse, vähän niin kuin kirpputoreilla.

Totuus on kuitenkin aivan muuta; Jaskan sanoin

– Ei huutokauppa ole pelkkä kauppatapahtuma, kyllä täällä on mukana kaikki elämälle tärkeät ainekset, kuten ystävyys, ilo, suru, jännitys ja jopa rakkaus.

Jaskan oma tarina lainehtii samalla tavalla yli rajojen.

Tapahtumat vievät mukanaan, yllätykset ja odottamattomat elämänkäänteet kuljettavat miestä outoihin tilanteisiin.

Menneisyys nivoutuu nykyisyyteen, mysteeriot piinaavat, mutta kaikki selviää aikanaan ahkeralla työllä ja hyvien ystävien avustuksella.

9 789524 986489